

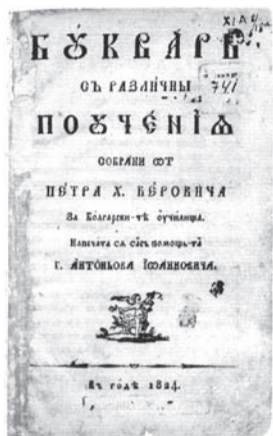
Читалище

съвременна

брой 47, април 2012

МЕСЕЧНО ИЗДАНИЕ НА НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „Д-Р ПЕТЪР БЕРОН – 1926 Г.“

УМНИ ОТВЕТИ

Попитаха Антимстена:
Кога падат градовете и царствата? А той отвеща: Кога Веку не почитат добрите човеци и не мучат лукавите.

Един персийски цар попита слугата си: От що ся управят кониците? А той му рече: От царското око.

Философът Антимстен учаше: таквози богатство да собира Всякий за себе си, щото и ако ся потопяше в морето, ачи излезе гол, пак да не го загубя.

Метела Македонянинът попита един Военачалник: Що ще правиш утре? А той рече: Ако угадаях, чи дрехата ми знай, що си мисля да правя, тойзи час я изгарях.

Едного търговица попитаха: Как изпичели толкози пари? А той рече: Многого лесно, а малкото мъчно.

Антимстена попитаха: Защо болярците не ходят при учените ами учените при болярците? А той отвеща: Учените знаят що им треба, но ти не знаят, от що са лишени (що им липца).

Из четвъртия раздел на „Буквар с различни поучения, собран от Петра Х. Беровича за българските училища“, известен като „Рибен буквар“ от Петър Берон, 1824 г.

ВЪЗКРЕСЕНИЕ – ДЕНЯТ НА НАШЕТО СПАСЕНИЕ

С отец Николай ЦУРЕВ, енорийски свещеник в Катедрален храм „Св. Неделя“ – София, разговаря Елена Алекова

Отче Николай, текат дните на Великия пост преди Възкресение Христово. Какво означава възкресението на Богочовека за живота като цяло и за всеки от нас поотделно?

– Иисус Христос дойде на земята, за да ни даде учението за Бога и за Отца. Но Той дойде и за да ни изкупи от греховете ни. Това той направи на кръста, на който беше разпънат като разбойник, като престъпник, без да има никаква вина. И на третия ден възкръсна от мъртвите. Тази радост – на възкресението Му – ние празнуваме в дните след Пасха.

Самият празник Пасха е съществувал още в Стария Завет. Той е бил установен от Бога при извеждането на еврейския народ от Египет – от думата „песах“, която значи „отминавам“. Тогава Бог е поразил всички първородни младенци на египтяните (от най-бедния до фараона), а е запазил първородните деца на всички евреи, като е „отминавал“ домовете им, белязани с кръвта на жертвено агне. В чест на избавлението на еврейския

Възкресение Христово. Слизане в ада. Стенопис от Великата църква „Св. София“ (Hagia Sophia) в Истанбул

народ Бог е установил всеки четиринайсети ден от месец нисан да се празнува сядене на пасхално агне, горчиви треви и безквасен хляб, без да се чупи кост от агнето, и всичко, което остане от него, да се изгаря.

Това е старозаветната Пасха. В Новия Завет Пасха е свързана с Възкресението на Иисус Христос, който сам принесе Себе Си в жертва за всички нас. Знае се, че когато е бил на кръста, стражата не е пречупила пицялите му.

Така костите му са останали цели както на пасхалното агне. За да се изпълни предсказанието за всичко, което е писано за Иисус Христос. Това е денят на нашето спасение.

На стр. 6

Валери ПЕТРОВ

На 25 април (сряда) 2012 г. от 18 часа Народно читалище „Д-р Петър Берон – 1926 г.“ съвместно с Националния литературен салон „Старинният фойтон“ организира в Просветна зала музикално-поетически спектакъл „Случки от моя живот“ и среща с ВАЛЕРИ ПЕТРОВ по повод излизането на едноименния диск с неговите стихове. Музиката в диска е на проф. Симеон Венков, а стиховете изпълнява Вели Чаушев. Те и ще представят на 25 април в читалището своята артистична интерпретация на поезията на Валери Петров. Водещ – Елена АЛЕКОВА. Заповядайте!

ТИНТЯВАТА

Бих го взел преди известно време
тоя стар турист със голо теме –

услужлив и мек съм, общо взето,
возил съм мнозина по шосето,

пък сега надолу слизах празен
и навярно по-разнообразен

моят път би бил и бих узнал
нещо извън своя си квартал –

но спирачките натиснал вече,
порива ми изведнъж пресече

лоша мисъл: от таблото вчера
някой ми свали електромера,

завчера един ме нагруби –
откъде да зная, може би

да е именно от тях и тоя?...
И не спрях, и гледах до завоя

стария човек да се смалява.
А държеше китка от тинтява

и навярно беше не от тия,
дето ще ти сторят мръсотия.

И си казах, леко огорчен:
– Утре ще си спомни той за мен,

как съм го отминал, и на други
ще откаже своите услуги,

и така нататък до безкрая...
Дребен случай, но след него зная

как и ние, меките, учтивите,
ставаме от грубите и дивите,

ставаме железни, нелюбезни
със беззвездни във душата бездни.

Хора на доброто, не умирайте!
Първите си пориви не спирайте!

Още сме едни във други сплетени,
още е тинтявата в ръцете ни!

В УТРОТО НА ВЕЛИКДЕН

Драгомир ШОПОВ

НОЩ

Денят изстина покрай пустите дървета
и няма старата луна да съживи сега
безлюдния площад, притиснат от небето
във пристъпа на някаква неискана тъга.
Поне човек да беше минал. Няма нищо.
Защо така се срутват
в шепите на тъмна самота
и нашите души – отчаяни и нищи –
забравили, че има обич, има красота...
Но кой да го припомни? – Няма думи вече.
Изписани, изречени, загубени са те
далече някъде сега, съвсем далече,
несигурни като разплакано дете.
А исках всички думи да си спомня.
Да проговорят с тях дърветата навън.
Поне човек да имаше. Нощта огромна
не предвещава нищо. И не обещава сън.

УЧАСТ

Прокапа покрива на тишината.
И в къщата, накрая на живота,
ще се лекувам може би с тревата,
обраснала по пътя за Голгота.

И тежкия си дървен кръст ще взема
в изтръпналите си ръце, додето
ще ми нашепча своята поема
изчистено от всяко зло небето.

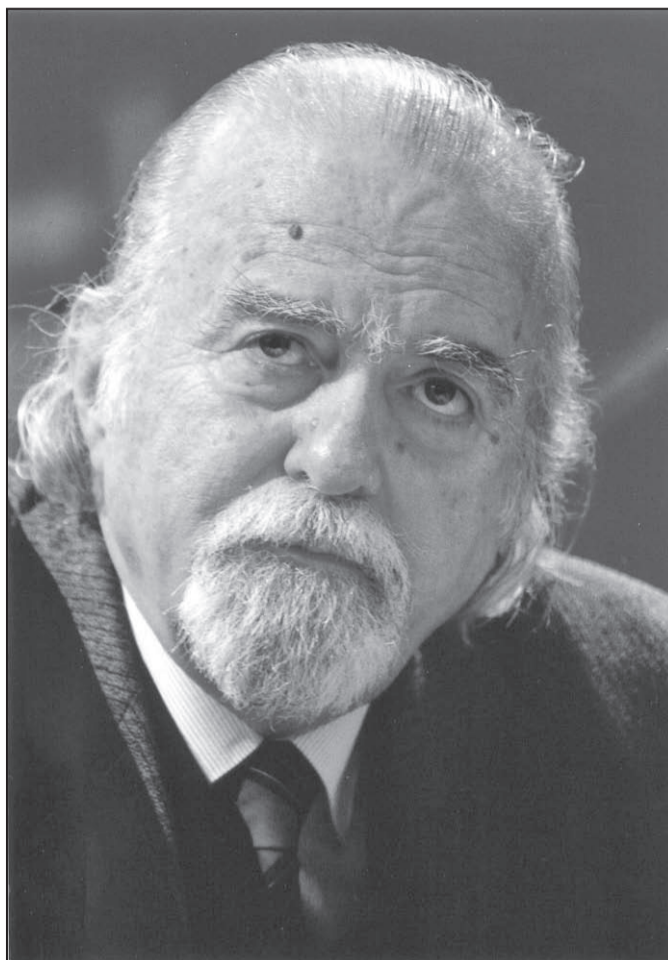
Прозрял накрая земната си участ
на прост плебей, в страдание орисан,
ще разбере, че вече съм научил
защо със сълзи моят стих е писан...

МОРЕ

Отразено небе във водата,
в която
се оглежда учуден
скалистият бряг.
Ще си тръгнем от тука
с горещото лято,
без да знаем
ще дойдем ли някога пак.

И ще има пак лодки,
и чайки ще има.
Под смокинови сенки
ще отдъхва денят.
И ще бъде далече
голямата зима,
към която душите ни бавно вървят.

Но сега, но сега –
ти, разбираш ли –
още е рано.
Изживявай мига.
Изживявай красивия час.
А когато си тръгнем,
тогава нека остане
едно топло море
като спомен за нас.

ВСИЧКО СИ ОТИВА

Друго време у мене тече...
П. Матеев

Къде е мойто време? – Няма нищо.
Отвеян вятър. Пясък състарен.
И камъни във старото огнище,
където е угаснал моят ден.

Там стъпките отдавна са изтрити.
Не хлопва никой пътната врата
и думите във паяжина скрити,
се учат да говорят със смъртта.

Там две дървета тъмното проболи,
стърчат изсърнали, но докога?
За нас и тях кой днес ще се помоли
във този свят на грубост и тъга?

Доброто чезне. Всичко си отива.
Безмилостно, жестоко колело.
И е излишна всяка съпротива,
ако след нея идва ново зло.

А моите очи, смутени в здрача,
защо ли чакат капка светлинка?
Днес друго време покрай мене плаче
с протегната за просене ръка.

В УТРОТО НА ВЕЛИКДЕН

Жена ми спи. Отметнала ръка,
завита само с утрото зелено,
прилича на едно дете така,
едно дете, във този миг родено.

И то не знае още накъде
ще трябва да върви. Кого ще срещне.
Добро ли, зло ли ще го поведе
в студени зими, в летни дни горещи.

Ще има ли небе за плач и смях.
И извор, погледа си да измие.
Дали сред хората, сред всички тях,
добър човек ще може да открие.

Дали в съня си, още несмутен,
ще разбере, че някога – кога ли? –
орисница орисва го за мен
и с тази орис двама ще пожали...

Дете, дете... Във тази тишина
и в утрото, което ни обгръща,
целувам твоите очи, жена.
Ти освети самотната ми къща.

Ти озари деня ми ей така –
с добро сърце, макар и уморено.
Жена ми спи, отметнала ръка
завита само с утрото зелено...

ЛЮБОВ, РОДЕНА ОТ СЪЛЗА

В измолена от Бога тишина
аз искам със очи да те докосна,
отхвърлил всяко чувство за вина
и примките на всички стари робства.

Едва ли във повторения свят
ще ти открия тайни неоткрити.
Но все едно, щом птиците летят
и щом се раждат жилави тревите.

Ако до днеска нещо не разбрах,
това е кръговратът на нещата.
И как така душата става прах?
И как любов се ражда от сълзата?

А ние с теб сълзи ли сме, не знам.
Прераждане навярно ни очаква
в една земя, свещена като храм,
която пее или пък оплаква...

Ще минеш през жаравата ѝ ти
и аз със теб – по огнена жарова.
Нас огън нека да ни освети,
да ни въздига и ни опрощава.

СПАСЕНИ ДУМИ

Обидени простори. Тъжен грак.
След жертвите – пустота незрима.
И мисълта за скорошния сняг.
И полъха на идващата зима.
И пътят, в лед скован, ще замълчи.
И безутешен вятър ще се мята
от моите до твоите очи,
от севера до юга на земята.
А ние с теб къде сме днес, къде?
Измъченото време не е наше.
Ограбва ни. Безсрамно ни краде
и всеки ден със нещо все ни плаши.
Ще издържим ли? – Думите са в нас.
Ще издържим, щом те са живи още.
Без тях не знам какво ще бъда аз.
Ще ме притиснат неуютни нощи.
Ще ме люлеят призрачни ръце
и мъртви гласове ще ме обсебят.
Аз ще загубя своето лице
и ще забравя пътя си към тебе.
Затуй се моля сам, непримирен,
пред изгрева, пред здрача и тревите –
добрите думи да спасим от тлен.
То значи да спасим от тлен душите.
За да се върне нашият живот
и да намерим себе си отново.
Така човекът търси верен брод.
Така поетът търси вярно слово,
за да остане – съдник и пророк –
дори когато няма да го има.
След жеравите – хоризонт висок.
Излъгани простори. Иде зима...

ВЪВ ТЕЗИ ДНИ

От болка е снегът. Вали
и вдън душата ми се стели.
Дали със тебе сме били
във дните черни или бели?

Ще ни запомни ли снегът? –
Снежниците по твоите пръсти
дали ще кажат някой път
как в чистотата им възкръсвах?

Дали ще помнят как вървях
неоскрежен през страшни зими
и как превръщах студ и страх
в картини, в образи и рими?...

От болка е снегът. Вали
и вдън душата ми се стели.
Дали със тебе сме били
във дните черни или бели?

На 4 април (сряда) 2012 г. от 18 часа в Народно читалище „Д-р Петър Берон – 1926 г.“ (Малък салон) ЛИТЕРАТУРНА ГОСТОПРИЕМНИЦА с Надежда ЗАХАРИЕВА представя поета Драгомир ШОПОВ. Заповядайте!

ОСЪЩЕСТВЕНА Е ЕДНА ЧУДЕСНА ИДЕЯ

На 12 октомври 2011 г. в Пиано бара на Столична библиотека се проведе среща с хърватските писатели академик Анте Стамач и Степан Чуич, гости на НЧ „Д-р Петър Берон – 1926 г.“. Срещата е част от проекта „Литературен мост“ между читалището, Литературната Гостоприемница и Дружеството на хърватските книжовници и Българската общност в Хърватия. На срещата присъства Даниела Баришич, посланик на Република Хърватия у нас. Творчеството на хърватските гости представиха Ганчо Савов и Надежда Захариева. Произведенията на гос-

тите в превод на български от Ганчо Савов прочете актрисата Станка Калчева. Даниела Баришич благодари на НЧ „Д-р Петър Берон – 1926 г.“ за чудесната идея да се свържат хърватската и българската литератури чрез този своеобразен мост. Музикален поздрав за присъстващите бяха изпълненията на Росен Парлапанов (пиано) и певицата Румяна Коцева. Сред дошлите да почетат хърватските писатели бяха Найден Вълчев, Донка Петрунова, Петко Братинков, Димитър Шумналиев, Здравка Евтимова, Банко П. Банков и др.

Отляво надясно – Надежда Захариева, Ганчо Савов, Степан Чуич и Анте Стамач

АНТЕ СТАМАЧ

АНТЕ СТАМАЧ е роден е на 9 октомври 1939 г. на остров Молат в Адриатическо море. През 1963 г. се дипломира в Загребския университет, през 1978 г. защитава докторантура. Следва музикология и история на изкуството в Любляна, философия и германистика във Виена. Работи като цигулар в Хърватската национална опера, редактор в Музикалния салон на Студентския център. От 2002 г. е член на Хърватската академия на науките и изкуствата. Бил е председател на Хърватското философско дружество и на Дружеството на хърватските писатели. Днес е един от зам.-председателите на „Матица хърватска“ и научен секретар на Секцията за литература при Хърватската академия на науките и изкуствата.

Автор е на 15 книги с поезия; 20 научни сборника в областта на литературата; пет книги с есеистика; съставил е 4 антологии на хърватската поезия и тритомник на европейската лирика.

ЗАВРЪЩАНЕ НА ПЕПЕРУДАТА

Пеперудата пред страшен дъжд в короната се крие

Тя изживя лелеяната свобода и идва време да умре,
Вече на нищо сродна, към нищо благосклонна
Зад нея времето на спомени остана, лялото,
небесният летеж

Да умре сега – предстои
на избрано място, където кацнала е вече,
сливайки се със сянката на мъртвите крила

Тъй както още от личинка знаеше за този мирен час

А ТИ, СЛОВО, КОЕТО ТЪРСИШ ИСТИНСКА ЗЕМЯ

А ти, слово, което търсиш истинска земя
и всеки ден познаваш светлината на света,
не се отказвай от старото си място,
което винаги те чака

със тишината, в която ти не можеш да живееш

Силна във живота, невидима в съдбата, с която
ти витаеш

Във криволиците като звезда без цел,
не се отказвай от надеждата на пясъчния бряг,
където създадена си ти, пяно от пяната,
там със суетата на своя бог ще гниеш

НАЧАЛО

Самички сме поетите метафизически,
като самотните тополи и брези.
Под бурен вятър пълен с благи тръпки сме,
под светлината в мрака исторически.

Защото пустош земна ни подмами
към гибел, безредие и разцепление,
с анализи и провалени обобщения,
звезди почернени и пламъци угаснали.

Всъщност Аз-ът се намери в чудо
с това каквото беше и каквото не;
и после Всичко бе залудо.

Небето и морето се сляха във безкрая,
докато като дете се възцрах в пясъка.
Остров Молат. Шум боров. Криво на чайка.

АВГУСТ

На някой хълм трябва да изчезне всяка болка
и да остане само наш`то възнесение,
защото там пътищата се кръстосват
и ний забравените се прекланяме

Единствено от него погледът обхваща всичко,
от него и светът ни става ясен,
поставят се въпроси какво могло е още
през дните безметежни в зорите кървави

Дали ще наречем това налучкване или блънуване,
ний сме вече тръгнали, студеният стъпките ни,
Все по-бледи и по-малко ставаме,
така че можем да се скрием в нищото.

САМО ТОЛКОВА

Не оставяй следи от възможна злополука
Съдбовно нее кос, пролетната
му свирня излива се от остър клон и жълт
Още по-съдбовно
удагниците кани езерната красота,
В която да се потопят
Възхитени, след като чуват
зова на блясъка в собствените си очи.

Не, не, избягвай красивите съществителни
Върху цимента и стъклото по-истински
се плъзгат гласове и писмена, те търсят
своята подходяща случка
Тук поне бесилки няма
нито разкош смъртен
Тук все пак само толкова
може да се живее

ПОТЪНАЛ В ПИСАНЕТО

Дъхът е бистър знак. Дишане на фраза.
Говоря ли, времето ме сплита. Във тънка нишка.

А ние пишем, пишем. Поезия от крехкост.
Загадъчни ръцете са, която я редят.
Опустошена, тя вече не излъчва
ярката аура, сиянието на пламтяща мисъл.

Светът ни реже на тръпчиви малки хапки.

ПРЕДИ ТРЪГВАНЕ НА ПЪТ

Събери си изпотрошените звезди
и джобовите с тях си натъпчи
Нека звънтят тук, под вестниците,
които разшумяват важни влажни вести

И щом се настаниш в разклатената
лодка, разпилей ги, нека летят, летят
Докато не се забият като остриета
в купола син, в посмъртен плац

Тяхната коагулация е пламтящ смисъл
в бразди дълбоки: образи от разкъсаната
картина всеобща. Единствено за теб достъпна
частица от божествената геометрия.

ДУХЪТ НАД ВОДАТА

О, щастливи Боже, ти над мътните води
отпочини си: ние сме съсипани. Виж
как поляка плува по стихията
нашата колиба, тази безтемелна стряха,
покрита с редки клони, без
три стени и без фасада
Разореното ни жилище, обзето от стенания,
току-що залува като ковчег Ноев

Късен следобед, и нищо не се вижда
на хоризонта: навсякъде сивило, тъмни води
и дъждовни облаци. Които говори,
не съществува, безличен е. Които мисли
отвлечено стои, привързан със въжета
посред сала. Които действа
отдавна вече клечи на сухите си колени и
с угаснали очи се възра в пустеещата гледка

Растат, растат водите мътни; върхарите
на сухи клони, като сиви пръсти кършат
Великия Обет, съкрушен в разрухата
с изнеможелите си истини, в които природата
ни се кънеше: времето, отредената межда
Ти който вълните на калния порой
вече не поглеждаш, отпочини си
В мътилката, измърдена, твоята тишина шуми.

Стийпан ЧУИЧ

СТИЕПАН ЧУИЧ е роден на 1 април 1945 г. в Буковица. Завършил е Загребския университет. През 1965 г. излиза първата му стихосбирка „Зад хълмовете“. Автор е на сборниците „Сталиновият портрет и други разкази“ (1971) и „Трийсетгодишни разкази“ (1979), на романите „Дневник по новия календар“ (1980) и „Орденът“ (1981), на публицистичните книги „Азбука на лицемерието“ (1993) и „Лулите на мира“ (1994). Юношеският му роман „Тайнствената пропаст“ (1981) има четири издания в Загреб и Сараево. На конкурса на загребския ежедневник „Вечерни лист“ е награден за разказа си „Игра“ (2011).

Стийпан Чуич е бил зам.-председател и председател на Дружеството на хърватските писатели.

Преводачът и гостите

Посланикът на Хърватия у нас Даниела Баричић

ДНЕВНИК ПО НОВИЯ КАЛЕНДАР

(откъс от романа)

Пасаж 222.

Шефът още го няма. Спомних си за мама. За пръв път си спомних за мама без баща ми. Напоследък той беше като чужденец за мен, като някакъв човек, който минаваше през вкъщи, както и много други, непознати и познати. Дали това беше под влияние на шефа, не знам.

И за Иван си спомних, моя чичо. За пръв път се сетих, че ми е чичо. Сега ми става по-ясно защо всъщност го обичах. Приличаше на шефа ми, едва сега го забелязвам, но тогава не можех да го обичам заради това. Говореше, както говори шефът ми, красиво и подредено, изговаряше дори непознатите думи като някакви непознати и нескопосни стихове, чийто смисъл е разкривал години наред с опита, с начетеността си. Страдах дълго, защото не разбирах идеите на Иван. Помнех само подробностите, онова, което можеше да се запомни без никакво усилие, главно онова, което по някакъв начин и сега има смисъл, като например: „Това няма смисъл, Филипе, тази ваша парламентарна борба! Не върви това да имаш крал в републиката! Аз съм ти брат, послушай ме!“

Сякаш слушам шефа.

И така бе винаги вкъщи, до късно през нощта. Мама и аз отивахме да спим, а те двамата оставаха да спорят. Понякога до сутринта. В съзнанието ми оставаха само накъсани изречения и високият тон, преди всичко на тате, защото Иван рядко викаше.

Пасаж 223.

Понеже Иван никога не викаше, от него запомних повече неща. Запомних и това: Всъщност, Филипе, чий крал е той? Ваш? Наш? На нашия народ ли?

Общ е, отговаряше баща ми.

Няма общ крал, отговори му Иван, и само тогава повиши глас.

Пасаж 224.

Няма никакъв крал, а камо ли общ, запомни това, ядосваше се Иван в края на разговора. Запомних и това: Филипе, този твой общ крал арестува моите другари (Иван винаги казваше *другари*, а баща ми – *господа*) и твои сънародници. Ти и твоята партия никога не сте се бунтували, никога не сте въставали против такива варварски методи. Той арестува твоите и моите сънародници, но арестува и своите! Я ми кажи, моля те, на какво държи този крал? На свободата, на демокрацията, на своя народ?!... Разбирам го, когато арестува мои другари,

твои, мои и свои сънародници, защото и ние бихме арестували него, бихме му турили един ритник по задника, ако трябва да съм искрен, бихме хвърлили неговата бляскава корона в говната, признавам, дори да ме издадеш!

Не бъди наивен, защо да те издавам...

Днес още нищо не се знае, отговаряше Иван, борбата ще бъде тежка.

Вие непрекъснато говорите за борба, защо не правите всичко легално, както и другите партии?! – чудеше се баща ми.

Законите са такива, каквито прилягат на тях, ти къде живееш?! – отвърщаше баща ми на Иван и на неговите въпроси.

На нас те не ни прилягат, тези закони прилягат само на краля и на вас. Но затова – един ден Иван промени своя спокоен тон с някакъв друг, дълбок и заплашителен, – един ден всички ще сринем това, всичко ще разгоним, целата тази дворцова гмеж, тази камарила, накичена като циркова трупа, тази свита глупци, подлизурковци и гладници ще натъпчем в миши дупки! И ще направим това елегантно: само ще отворим дворцовите врати и...

Пасаж 225.

Разсъждавам дали това е онази борба, за която говори Иван, за която говори и шефът, защото когато шефът говори, сякаш повтаря Иван. Дали ще се осмеля да попитам за това шефа си, не знам. Ще видя как *ще се развият нещата*, и тогава е възможно и да се реша да попитам.

Може би шефът знае повече за Иван, след като все го повтаря. Очаквам търпеливо.

Пасаж 226.

Но да арестува свои хора, довчерашни министри, полицаи, жандари, финансисти, тайни агенти, телохранители, съветници и онези, които заради него арестуваха, пребиваха, преследваха онези, които в името на неговата Непогрешимост натикваха зад решетките всичко, което дишаше и мислеше, това аз, прощавайте, не разбирам, добавяше Иван с доста закъснение, както аз правя сега.

Но за съжаление медалът има и друга страна. Този Крал работеше за нас, заключаваше Иван някак си тъжно, като при такива разговори дори се усмихваше.

Пасаж 228.

Всъщност аз отдавна съм се съгласил с всичко, точно както искаше шефът, но

той не ми вярва. Шефът непрекъснато се съмнява в мен, упорито смята, че аз съм *от другата страна на барикадата*, както обича да уточнява, и е *категоричен* в това.

И вие, ако сте проследили внимателно тези мои записки, сигурно също така сте забелязали как аз се променям, как вече изобщо не говоря за живопис, не рисувам, защото шефът мрази живописа повече от всичко, просто е *непримирим* към рисуването.

Винаги шефът подчертаваше, че рисуването е немощ, че то всъщност е *слабост*, прикриване на *истинските проблеми* зад мътните багри.

Недей да ми говориш за това така – казваше, – сякаш не знам какво е изкуство!... Това, че се отказах от рисуването, смятам, е достатъчно доказателство колко държа на шефа си, всъщност на договорките с него. Дори не става дума и за някакво договаряне, аз държа само на своя дефинитивен статус. Аз дори говоря с езика на шефа си, за да можете и вие, а и той самият по-добре да ме разбира. Какво повече от това?! Тук трябва да напомня, че съм се отрекъл от родителите си, а и от Иван, за него дори отбягвам да си спомням. Приспособил се съм се към това и връщане назад няма! Получих писмо, че ще събори къщата ми. Не отговорих нищо. Шефът ми каза: „Къщата не е твоя“. И това е вярно. Тази къща всъщност от дълго време не я смятам за своя. Къщата построи баща ми, а се говори, че бил лихвар, измамник, интригант, кождер, опортюнист, с една дума – търговец, а щом това е така, за баща си вече не искам да промълвя нито дума. Нека си е там, където е. За утеха ми е достатъчно това, че и Иван не можеше да се разбира с баща ми. А те са братя. Когато от баща ми е могъл да се отрече неговият брат или баща ми от него, което е по-вероятно, казва шефът, а пък те са живеели един живот, защо пък да не мога да се откъсна от баща си аз, който навлизам в своя живот, нов и пълен с неизвестности. Трябва да бъде разумен, това шефът непрекъснато ми повтаря.

Напоследък всичко, каквото има да ми се случи, е пред мен! Аз съм сам, а пък винаги може да ми се случи какво ли не. Ще трябва да издържам на всичко! Заради това след дълги размисления в самотните си нощи реших да се придържам само към шефа. Ще го слушам раболепно, ще помня само онова, което той ми каже, ще го следвам, докато той не се превърне в мой

образец като Иван, а после ще имитирам всички негови постъпки, дейности, говор и мисли, за да стана съвсем като него. *Логично следствие*. А тогава шефът и аз въобще няма да можем да се различаваме, освен по външния си вид, защото той е по-възрастен. Защо това е така, защо аз внезапно отхвърлих всичко, всичко, за което се държах като пиян за ограда? Защото се появи моят шеф. Великият шеф. Редкият шеф, единственият такъв, рекох си сам. А сега всичко, което ще си записвам или ще кажа, ще бъде само пълна имитация на изявите на шефа, дори и на неговия говор! От него възприех и един нов речник. (*Той би казал – усвоил*). За пример, преди аз казвах „уча“, а той – *придобивам нови знания*; аз – „овладявам“, а той – *покорявам* (по правило – врага); аз „извършвам“, а той – *действам*; аз – „строя къща“, а той „*изграждам обект*“ и т. н.

Е тогава как ще мога да съществувам повече без шефа си?!

Вече изобщо няма да мога без шефа. Но как да го убедя в това?! Той все още не ми вярва напълно, макар че твърди обратното, но аз знам, че по този начин той прикрива какво мисли за мен. Той още чака и аз все още не мога да разбера какво. Ех, само да знаех какво още очаква шефът от мен да усвоя, но нищо не ми идва на ума, за нищо не мога да се досетя. Сякаш някаква тайнсвена сила ни разделя, като че ли някой невидим ме дърпа към себе си, за да ме откъсне от шефа, а и като че ли шефът няма толкова сили, за да ме крепи за себе си! Дали това не е самият Бог?! Знам, че за това не смея да споменавам на шефа си дори тогава, когато мога да го уверя, че го казвам само защото искам той да ми помогне, т.е. да ме притегли по-яко, а не деликатно и търпеливо, както прави сега. Но аз не смея. Изобщо не се осмелявам, защото отдавна съм разбрал какво мога и какво не мога да му споменавам, тоест, кое е нормално (той би казал *правилно*) за него. Освен това шефът не бива и да разбира, че съм разсъждавал така, понеже това не е в негов стил, а аз вече месеци продължавам да мисля като него, приемам света по новому още от първия ден, когато шефът се появи в Града с лозунги и униформа, когато го видях от моя прозорец и когато го описах. Шефът би потвърдил всичко, което съм видял от прозореца и което съм описал, но нещата тогава аз още ги разбирах по старому, което сега вече не е редно, *не трябва, защото не е правилно*, а това ме натоварва. Аз вече не мога два мисля така. Боя се да не се отдалеча от линията, на която съм застанал и която шефът ми призна, въпреки че той трудно признава, защото е твърд и непоколебим.

От хърватски Ганчо САВОВ

„СВЯТА ДА СИ, ОБИЧ!“

На 14 март т.г. от 18 часа в Просветна зала на Народно читалище „Д-р Петър Берон – 1926 г.“ се проведе мартенското издание на Литературна гостоприемница. В празничния пролетен рецитал под наслов „СВЯТА ДА СИ, ОБИЧ!“ участваха поетите Найден

Вълчев, Драгомир Шопов, Елена Алева и водещата Надежда Захаријева, която освен свои стихове рецитира и любими на публиката творби от Дамян П. Дамянов. Актрисата Станка Калчева прочете стихове на Лиляна Стефанова, Маргарита Петкова, Пе-

тър Караангов и Михаил Белчев, които бяха възпрепятствани и не можаха да присъстват на рецитала.

За ведрото настроение и високия градус на настроението у присъстващите допринесоха Румяна Коцева и сестрите Вяра и Ивелина Иванови от класа по поп- и джаз-пеене на Аделина Колева, които изпълниха песни по текстове на български поети..

Найден ВЪЛЧЕВ

ЖЕНА

– Кажы коя е първата жена на твоите момчешки дни и ноци?
– Залезе тя при изгрева си още с нетрайна романтична светлина.

– Кажы коя е нежната жена, която ти все още не забравяш! –
– Забравам я. Вълната се смалява, когато дойде другата вълна.

– Кажы коя е тъмната жена, която те направи суха пепел?
– Държа един угаснал възглен в шепи и в него няма капка топлина.

– Кажы коя е вечната жена, която в теб до края ще живее?
– Не чуваш ли? Тя моя син люлее със своята вечна песен: – Нани-на...

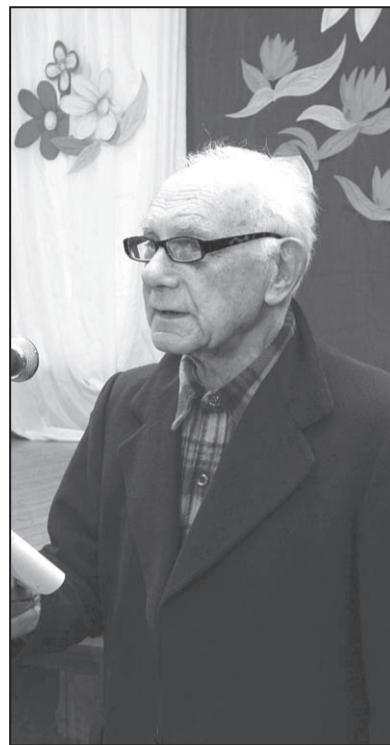
ЧЕТИРИ

Четири сезона – пролет, лято, есен, зима.
Четири посоки – изток, запад, север, юг...
– Кой сезон е твоят? – Всичките. Дорде ме има.
– А коя посока? – Всичките. Дорде съм тук.

Дай ми утрото със юнските му птичи химни,
дай ми на ноемврия ръждивите гори,
летните жита ми дай, виелиците зимни
и ги в моите четири сърца насъбери.

Отведи ме към морето с изгревните дюни
и към залеза, над Струма който се сниши,
между старо Устово и тих бял Дунав
разпъни жестоко моите четири души.

И тогава, и тогава, Господи, след всичко,
след сезони, след посоки, в сетния си ден
чуй ме как ще те помоля за едно едничко
нещо: тука засели и спомена за мен.

ПРОЛЕТНА МАГИЯ

Под това мото бе концертът, който младите дарования на Народно читалище „Д-р Петър Берон“, ученици от класовете по поп- и джазпеене на Аделина Колева и Румяна Коцева, изнесоха в Просветна зала на 20 март – деня, в който тази високосна година бе астрономическата пролет.

Румяна Коцева откри концерта с една от култовите си песни – „Пролетна магия“ (музика – Чавдар Коцев, текст – Жива Кюлджиева), след което със свои изпълнения се представиха учениците на Аделина Колева – Михаела Маринова, Андреа Жан, Александър Василев, Стела Иванова, Стефани Гайдарджиева и сестрите Вяра, Ана, Ивелина и Елена Иванови. След тях песенната щафета поеха Русана Христова, Теодора Георгиева, Кристина Петрова, Цвета Иванова, Кристина Рангелова и Боян Матеев, ученици на Румяна Коцева.

ЕДИН ЧУДЕСЕН КОНЦЕРТ

Емил НИКОЛОВ

Повечето български музиканти познават Иван Жеков като отличен пианист – акомпанятор и педагог. Той е възпитаник на прочутата българска пианистка и клавирна педагожка проф. Люба Енчева. 24-годишен спечелва златен медал на Международния конкурс за пианисти „Феручио Бузони“, който му отваря пътя към концертните зали в много европейски държави, Китай, Куба, Египет и др., от където получава най-възторжени оценки за изпълнителското си майсторство.

Същевременно Иван Жеков е и отличен композитор със значително по обем творчество главно в камерната и вокалната музика. Автор е на около 90 творби, издадени от 11 авторитетни немски музикални издателства, сред които Цимерман, Тонгер, Рундел Астория и др. През 1994 г. неговата „Terra sacra“ („Свещена земя“) за струнен оркестър получава отличието на Международния композиционен конкурс „Ернст Блох“ в Лугано (Швейцария) и се утвърждава в

репертоара на много камерни оркестри по света.

Музиката на Иван Жеков се изгражда върху принципите на съвременната художествена музика. В нея има много свежи творчески идеи, които я правят интересна и разбираема от слушателите. Тя не робува на различни художествени доктрини, не копира изказа на други композитори и има собствена, качествена щемпел, което е най-високата оценка за всеки творец.

Творческата „двуличност“ на Иван Жеков – като пианист и композитор – пролича по най-категоричен начин на концерта, изнесен на 28 март 2012 г. в зала „Филип Кутев“ в Съюза на българските композитори. С него беше отбелязана и 70-годишнината на интересния комплексен български музикант Иван Жеков. Концертът започна със слово, произнесено от председателя на СБК акад. Петър Льондев. След него Иван Жеков, признатият у нас „шопенист“, изпълни два етюда, две ноктюрни и три валса, от безсмъртния полски композитор. В тяхната перфектна интерпретация пролича неговото пълно вникване в музикалната образност и стилистика на Фредерик Шопен, което изцяло потвърди квалификацията, дадена за него – „Иван Жеков е поет на пианото“ – от немския вестник „Bodische Neueste Nachrichten“ в Баден-Баден.

Следващата част от концертната програма беше посветена на композитора Иван Жеков. Последователно бяха представени „Konzertstücke“ опус 85 (Медитация, Скерцо, Ноктюрно, Хумореска) за цигулка и пиано, изпълнена от Йосиф Радионов и автора; „Vision“ опус 16 и „A Heart for New York 2001“ опус 78 за соло флейта, изпълнени от Лидия Ошавкова; „Suite à la française“ (Бонжур, Шансон, Валс, Ooooo!) опус 67 за четири китари, изпълнена от Милена и Валентин Вълчеви, Найден Дойнов и Илхан Осман и световната премиера на „Две песни“ опус 93, за женски хор по текст на Пею Яворов, изпълнени от хор „Христина Морфова“ (при Народно читалище „Д-р Петър Берон – 1926 г.“) под диригентството на Таня Никлева-Владева. Пред публиката се разкри в пълна светлина творческото многообразие на композитора, което й позволи да осъзнае и осмисли неговите артистични търсения и постижения. За това много допринесе и отличното представяне на изпълнителския екип, което беше на истинско високо професионално артистично равнище.

Размишлявайки след приключването на преживяното музикално пиршество, закономерно си зададох въпросите: „То ще бъде ли отразено по адекватен начин от българските печатни и електронни медии? Или отново – по утвърдената през последните години в България практика – субкултурата ще бъде предпочетена пред културата!?... Докога този парадокс ще господства у нас?“

ВЪЗКРЕСЕНИЕ – ДЕНЯТ НА НАШЕТО СПАСЕНИЕ

От стр. 1

– Много хора се питат защо датата на този ден се мени, а ето – Рождество Христово не се мени...

– Защото на Първия вселенски събор в Никея през 325 г. е било постановено Възкресение Христово да се празнува повсеместно след еврейската Пасха, т.е. след пролетното равноденствие, понеже Иисус Христос преди разпятието си е празнувал Пасха със Своите ученици на Тайната вечеря и след това е възкръснал. А датата на старозаветната Пасха е подвижна, защото евреите използват лунния календар.

– Кое е най-важното, което трябва да знаем, когато започне Великият пост, за да сме достойни християни? Какво представлява постът – да не ядем определена храна или нещо повече?

– Трябва да сме достойни не само по време на пости, но и през останалото време... Самата дума „пост“, ако изхождаме от нейната етимология, е „бдение“. Тоест човек, който спазва поста, е човек, който бди, който е на стража. Значи през това време, когато постим, освен че се въздържа от храна, трябва да бъдем внимателни към себе си и да не грешим както обикновено, да внимаваме какво правим. Но трябва да бдим не само през поста, а винаги, всеки ден, защото така ни е завещал Иисус Христос – да бъдем будни винаги, защото не знаем деня и часа, когато ще дойде Сина Човечески. А и изкушителят винаги рика около нас и иска да ни нападне. Винаги.

– Случва се хората да не знаят какво точно трябва да се направи преди Възкресение Христово. На кои богослужения е особено важно те да присъстват?

– Ние трябва да съучастваме във всичко това, което Църквата отбелязва особено през Страстната седмица. Както знаем, след като е възкресил Лазар, последните си шест дни Иисус Христос е прекарал в Иерусалим. Казано е колко възторжено са го приели в този град, а Той, като е влизал там, се е разплакал за него.

– Това е на Цветница, която отбелязваме непосредствено преди Страстната седмица...

– Да... Всички са го посрещали с викове: ето, това е Царят Давидов... Те са чакали земния цар, който щял да дойде, за да ги освободи, а Той е влязъл натъжен. Знаем думите му: „Иерусалиме, Иерусалиме, който избиваш пророците и с камъни убиваш пратените при тебе! Колко пъти съм искал да събера чедата ти, както кокошка събира пилците си под крилето, и не рачихте!“ И е предсказал, че този град ще бъде опустошен, защото не е познал времето, в което Бог го е посетил...

През Страстната седмица Църквата отбелязва Тайната вечеря, след това предателството на Юда, разпъването на кръста и възкресението. Всичко това Църквата ни

напомня всяка година и ние трябва да съучастваме в последните земни дни на Иисус Христос тук на земята.

– В съботата на Страстната седмица хората минават под маса с Плащаница. Някои дори не знаят защо. Какъв е символът на това минаване?

– Масата представлява символичния Христов гроб. На нея е поставена Плащаницата, на която е изобразен погребаният Иисус Христос. Това, че ние минаваме под този символичен гроб, значи, че се прекланяме пред жертвата, която Иисус Христос е направил за нас. Правим земен поклон пред Него, като съзнаваме греховете си. Символ е на умиването на греховете ни. С Неговия гроб, с Неговото възкресение Той ни умива от греховете ни. Това е своего рода жертва, минимална жертва, която нашето смирение принася на Бога.

– След като човек вече е минал през изпитните на поста и е съучаствал на Христа в Неговите страдания, може ли след това да се успокои и отново да заживее както преди? Нужна ли е някаква спирачка?

– Пред греха винаги трябва да има спирачка. Човек трябва да се опитва да не греша не само през поста, а винаги. Докато човек е жив, трябва да се стреми към Бога. А за това няма определени дни – кога да се стреми, кога да не се стреми. Няма почивни дни за молитва, за път към Бога и за пост. Човек винаги трябва да е нащрек. Има хора, които постят цял живот – въздържат се от храна и от други работи в името на Бога, за да се спасят. Така че – всеки човек според силите си се подвизава.

– Значи няма почивка?

– Казал го е Иисус Христос – винаги да бъдем будни. Но постът е особено усилено време, защото тогава молитвите са повече, богослуженията са по-дълги, за да прекарваме повече време в храма. В началото постът е бил само една седмица преди Великден. В течение на времето се е увеличил и е станал вече седем седмици.

– Как така народът, който при влизането на Иисус Христос в Иерусалим вика „Осанна!“, след седмица крещи: „Разпни го!“ Има ли някакъв висш промисъл в това? Питам, защото е било предсказано. А евреите едва ли са били толкова невежи, за да го допуснат... Защо така е станало?

– Явно жителите на Иерусалим от онова време не са искали да видят истината. Защото всички те като фарисеите може би са познавали наизуст Тората, чели са пророците всеки ден и са знаели за идването на Месията. Но не са знаели за кого точно се отнася. Не са знаели, че Месията в лицето на Иисус Христос е дошъл вече и че всичко това се отнася за Него. Самите апостоли не са вярвали в Него, докато е бил още сред тях на земята. Чак когато е възкръснал и им се е явил, те са разбрали, че всичко, което им е казал, е вярно. А им е казал, че трябва да умре, да възкръсне. Когато

ВЕЧЕР НА ПОЕЗИЯТА

Росица ЦВЕТКОВА

Вече девет години под мотото „За любовта към поезията няма възраст“ Литературния кръг при Столичния съвет на СП 2004, създаден съвместно с НЧ „Д-р Петър Берон – 1926 г.“, и Съюз на пенсионерите 2004 в район „Триадица“ се събира, за да отбелязва 21 март – Международния ден на поезията.

На 21 март т.г. по инициатива на новосъздадения Литературен клуб „Гео Милев“ се събрахме отново

в нашето гостоприемно читалище (благодарим на ръководството му и специално на секретаря Светла Славеева за гостоприемството!).

Скъп гост на нашия поетически празник бе обичаната от всички Леда Милева, дъщеря на нашия патрон. Наш гост беше и внукът на Гео Милев – режисьорът Андрей Аврамов.

Ученици от 47 СОУ „Христо Г. Данов“ поздравиха Леда Милева с рецитал по нейни стихове, а след това със затаен дъх слушаха самата нея. Андрей Аврамов прочете стихове на Гео Милев и негови преводи на П. Верлен, Е. Верхарн и др. Леда Милева продължи със свои преводи на млади американски поети, а после и разказа спомени за своя трагично загинал баща.

Цветна Найденова, председател на градското ръководство на СП 2004 поднесе цветя и поздравителен адрес на Леда Милева по случай рождения ѝ ден на 5 февруари. Именитата поетеса получи цветя и от ръководството на читалището, и от много почитатели.

Леда Милева прие молбата да стане почетен председател на ЛК „Гео Милев“, като обеща за посещава проявите ни при възможност винаги и радост.

В заключителните минути на срещата секретарят клуба Елена Цветкова прочете мотото му: „Човекът е всичко: и цел, и мечта, и красота, и любов, и изкуство, и дух, и Бог...“ – думи на Гео Милев.

им се е явил, Тома не е бил сред тях и макар всички да са му казвали, че е възкръснал, той се е дърпал: няма да повярвам, докато не видя раните от гвоздеите и не туря ръка в ребрата му... И когато след седмица пак им се е явил и Тома е бил с тях, Иисус Христос се е обърнал към него и му е казал: „Дай си пръста тук, и виж ръцете Ми; дай си ръката и тури в ребрата Ми; и не бъди невярващ, а вярващ.“

– Тези хора, които са били с Него, не са повярвали изведнъж. А какво остава за хората, които не са Го видели, за нас. Колко трудно е да повярваме...

– И за апостолите е било трудно, но след това ги прави благовестители по цял свят, като им изпраща Светия Дух... А е имало някои хора сред езичниците, които веднага са повярвали – като стотника, който казал: не съм достоен да дойдеш в дома ми, кажи само дума и слугата ми ще се излекува. Вярват хората с чисти сърца. А такива хора винаги и навсякъде има.

Културен афиш април

2 април 2012

Благотворителен концерт
с участието на ДХС „Български славеи“
Начало 10.30 часа

Дом за жени
с увредено зрение

4 април 2012

ЛИТЕРАТУРНА ГОСТОПРИЕМНИЦА
с Надежда ЗАХАРИЕВА,
представя Драгомир ШОПОВ
Начало 18.00 часа

Малък салон

6 април 2012

Откриване на изложба по случай
ВЪЗКРЕСЕНИЕ ХРИСТОВО
на ученици от Школата по изобразително изкуство
Начало 16.00 часа

Малък салон

9 април 2012

Участие във Великденски благотворителен концерт
концерт на ДХС „Български славеи“ и Детски танцов състав
Начало 14.00 часа

Кв. „Овча купел“

11 април 2012

Участие на ДХС „Български славеи“, ученици от класа
по китара и ученици от класовете по поп- и джаз-пеене
във Великденски концерт, организиран от
Столична община
Начало 16.30 часа

Естрада
„Борисова градина“

21 април 2012

НОВА БЪЛГАРСКА МУЗИКА
Концерт на ДХС „Български славеи“
песни по музика на Дора ДРАГАНОВА
Начало 11.00 часа

Съюз на българските
композитори

23 април 2012

МАРАТОН НА ЧЕТЕНЕТО,
посветен на международния ден на книгата
съвместно с Район „Триадица“
с участието на училищата и детските градини от района
Начало 9.00–17.00 часа

Просветна зала

24–27 април 2012

ЛИТЕРАТУРЕН МОСТ Загреб – София

25 април 2012

СЛУЧКИ ОТ МОЯ ЖИВОТ –
музикално-поетически спектакъл и
среща с Валери ПЕТРОВ, музика – проф. Симеон Венков,
стиховете изпълнява Вели Чаушев
Начало 18.00 часа

Просветна зала

26 април 2012

ЛИТЕРАТУРНА ГОСТОПРИЕМНИЦА
с Надежда ЗАХАРИЕВА,
представя хърватски писатели
Начало 18.30 часа

Столична библиотека

УТОЧНЕНИЯ

В бр. 46 (март 2012 г.) на в. „Свременно читалище“ в стиховете на Михаил Белчев има неточности. Редакцията се извинява на автора.

В материала „Паметна среща за Васил Левски“ на стр. 6 е допусната печатна грешка. Изречението да се чете: „А в студения зимен ден на 2012-а, напомнящ на злокобния 19 февруари 1873 г., когато Левски целува небето на България, всички слушаха с интерес и внимание увлекателния разказ на ст. н. с. Цветолюб Нушев...“

свременно
Читалище

Секретар НЧ „Д-р ПЕТЪР БЕРОН – 1926 г.“:
Светла СЛАВЕЕВА
Главен редактор: д-р Елена АЛЕКОВА
Художник: Костадин ЛЯНГОВ
Фотограф: Виктор ВИКТОРОВ
Адрес: София 1408, бул. „Витоша“ 109;
тел.: 952 25 78
Вестникът се разпространява безплатно